

Wstęp

Wystąpienia na konferencjach naukowych to stały element działalności każdego badacza, ściśle związany z niezbędnym obszarem jego pracy, polegającej między innymi na komunikowaniu wyników swoich badań w środowisku. „Komunikacja naukowa jest dynamiczną, interdyscyplinarną dziedziną, która czerpie z wielu dyscyplin i obejmuje [...] wiele podejść naukowych” piszą w najnowszej książce *Komunikacja naukowa w Polsce* Izabela Warwas i Aldona Podgórnai-Krzykacz (Warwas, Podgórnai-Krzykacz, 2021), odwołując się do publikacji *Science Communication in the World*, Springer, Dordrecht z 2012 roku (Schiele, Claessens, Shi, 2012). Wspomniana „interdyscyplinarność” komunikacji naukowej jest powodem wykorzystania przez jej badaczy narzędzi i technik właściwych dla nauk społecznych i humanistycznych (Guenther, Joubert, 2017). Komunikacja naukowa służy transferowi wiedzy pomiędzy uczestnikami procesu komunikowania, o czym pisał między innymi Marek Nahotko, zwracając uwagę na znaczenie w procesie komunikacji środowiska cyfrowego (2014, s. 14).

Biorąc pod uwagę kierunki transferu nauki, należy rozróżnić trzy typy relacji jej uczestników: 1/ naukowcy – naukowcy (*scientific communication*), 2/ naukowcy – studenci (*scholarly communication*) i 3/ naukowcy – społeczeństwo (*science communication*) (por. m.in. Warwas, Podgórnai-Krzykacz, 2021, s. 2; Gwadera, 2017). W niniejszej monografii zwrócono uwagę na pierwszy z nich, który jest właściwy dla konferencji naukowych gromadzących przedstawicieli środowiska akademickiego, chociaż czasami ich uczestnikami bywają również zainteresowane grupy społeczne lub osoby prywatne.

Jakość komunikacji naukowej jest podstawą efektywnego przepływu informacji, w XXI wieku połączenie jej z wizualizacją wyników badań staje się wręcz niezbędne i oczekiwane przez odbiorców. Jednym ze sposobów przetwarzania informacji w postać multimedialną są prezentacje, które wzbogacają komunikację ustną i umożliwiają odbiorcom przekazu uruchamianie jednocześnie dwóch kanałów sensorycznych: słuchu i wzroku.

W publikacji sformułowano odpowiedzi na dwa główne pytania badawcze: „Jak przygotować dobre wystąpienie naukowe?” i „Jak przygotować dobrą prezentację multimedialną wzbogacającą wystąpienie naukowe?”. W wywodzie dążono do realizacji celów poznawczego i opisowego, ale również koncentrowano się na celu praktyczno-wdrożeniowym (por. m.in. Babbie, 2020). Wyniki prezentowanych w opracowaniu badań z wykorzystaniem metod: bibliograficznej, analizy i krytyki piśmiennictwa, heurystycznej i *case studies* mogą zostać wykorzystane przez praktykujących naukowców, doktorantów i studentów, reprezentujących różne dyscypliny.

Oddawana w ręce Czytelników książka nie jest zbiorem przypadkowych artykułów poświęconych wspólnemu zagadnieniu. Powodem jej powstania był zauważony na rynku wydawniczym deficyt prac o podobnym charakterze. Zawartość oraz struktura publikacji została opracowana przez redaktora tomu. Zaproszeni do współpracy autorzy wybrali jeden spośród proponowanych tematów.

Całość rozpoczyna rozdział poświęcony konferencjom i wystąpieniom naukowym w ujęciu teoretycznym. Natalia Słaboń zajęła się ich genezą i terminologią, Aleksandra Staniszevska i Radosław Zdaniewicz przedstawili najważniejsze cele takich spotkań, a tekst o uczestnikach wystąpień naukowych napisała Magdalena Gozdek. Na różnice i podobieństwa między artykułem naukowym, referatem i wykładem zwróciła uwagę Barbara Hac-Rosiak, natomiast Iwona Lilly opisała wytyczne dotyczące *dress codu* i etykiety.

Rozdział drugi poświęcono prezentacjom multimedialnym w wystąpieniach naukowych, a wprowadziła w to zagadnienie Anna Sikorska, zajmując się ich historią oraz przeprowadzając rozważania terminologiczne wokół przewodniego przedmiotu badań. Tekst Anny Setkowicz-Ryski, piszącej o celu, strukturze i zasadach opracowania slajdów w prezentacjach multimedialnych, stanowi część zasadniczą rozdziału. Przygotowanie wystąpienia na konferencji naukowej ze względu na specyfikę audytorium omówili Jakub Sroka i Małgorzata Syrek, podkreślając znaczenie prób przed wystąpieniem, ale również wskazując na sposoby radzenia sobie z treścią. Ci sami autorzy opracowali również kolejny podrozdział, poświęcony wygłaszaniu prezentacji, koncentrując się na roli

głosu. Ocena wystąpień naukowych wzbogaconych prezentacjami multimedialnymi i autoewaluacja prelegenta stały się przedmiotem rozważań Marioli Antczak, która rozbudowując część teoretyczną, przygotowała propozycję autorskiego formularza oceny, który może wykorzystać zarówno prelegent, jak i słuchacz. Prezentowane narzędzie może okazać się przydatne dla prelegentów, opiekunów naukowych doktorantów, prowadzących zajęcia ze studentami różnych kierunków oraz studentów. Po drobnych modyfikacjach skorzystać z propozycji mogą także nauczyciele, uczniowie szkół średnich, biznesmeni i szkoleniowcy.

Publikację kończy rozdział poświęcony refleksjom doktorantów z prac nad opracowywaniem prezentacji na wystąpienia konferencyjne. Analizują w nim swoje błędy i wskazują poprawki, które wprowadzili, aby ostateczny efekt był bardziej satysfakcjonujący. Zgromadzony materiał to swoistego rodzaju *case studies*, które mogą wykorzystać inni prelegenci pracujący nad jakością swoich wystąpień wzbogaconych prezentacjami multimedialnymi.

W aparacie pomocniczym Czytelnik odnajdzie rozbudowaną bibliografię, zawierającą niemalże trzysta opisów bibliograficznych, w której uwzględniono wszystkie wykorzystane przez autorów źródła informacji. Zebranie ich w jednym miejscu stanowi wartościowy materiał, wskazujący jak bogatą literaturę przedmiotu polsko- i anglojęzyczną wykorzystano w rozważaniach. Zebranie opisów wykorzystanych źródeł w jednym miejscu stanowi wartość dodaną i może stanowić punkt wyjściowy dla badacza szukającego literatury przedmiotu z zakresu szeroko pojętej komunikacji naukowej, konferencji i wystąpień wzbogaconych prezentacjami multimedialnymi.

Wspólnie ze współautorami publikacji życzę Czytelnikom dobrych wystąpień konferencyjnych, satysfakcji z wykonanej pracy i owocnej komunikacji w świecie nauki. Jeśli opracowanie to choć w części okaże się pomocne w realizacji wskazanych celów, będziemy więcej niż usatysfakcjonowani.

Mariola Antczak
redaktor naukowy